

Opetin.fi on hyvä lisä opettajan työkalupakkiin

Mikko Kuivalainen

TAT:n digitoimituksen vastaava päätoimittaja, kasvatustieteen maisteri.

Abstrakti Opetin.fi on opettajalle hyvä apuväline opetuksensa kehittämiseen, yhteistyöhön toisten opettajien kanssa ja myös oman ammattitaidon päivittämiseen. Opetin-yhteisöstä löytyy lisäksi opetusmateriaaleja, joita voi suoraan hyödyntää päivittäisessä työssä.

1 Johdanto

Opetin.fi on opettajille suunnattu verkkopalvelu, jonka tarkoituksensa on tukea käytännön opetustyötä eri oppiaineissa ja eri kouluasteilla. Sen tavoitteena on myös kehittää opettajien työtä ja levittää hyviksi havaittuja käytäntöjä.

Opetin-verkkopalvelu jakautuu kahtia: julkiseen verkkosivustoon ja Opetin-yhteisöön, jonka materiaaleista osa edellyttää rekisteröitymistä palvelun käyttäjäksi. Julkisen sivuston puolella on kaikkien käyttöön tarkoitettuja tausta-aineistoja. Yhteisön puolelta löytyy eri aiheiden ympärille perustettuja ryhmiä, joissa voi vaikkapa jakaa käytäntöjä ja aineistoja toisten samasta asiasta kiinnostuneiden opettajien kanssa. Opetin-yhteisössä on myös videoita. Esimerkiksi tähtitieteilijä Esko Valtaoja pohtii, onko muualla maailmankaikkeudessa älyllistä elämää. Toisaalla käydään läpi mm. energiantuotantosuuntien keksintöjä ja kehitystä. Videoita voi käyttää suoraan opetuksen tukena, luvallisesti.

Opetin on myös Facebookissa. Sitä käyttääkseen ei tarvitse olla rekisteröitynyt Facebookin käyttäjäksi muuta kuin siinä tapauksessa, että haluaa itse osallistua keskusteluun.

2 Yhteys koulun ja työelämän välille

Opetinta pitää yllä ja kehittää Taloudellinen tiedotustoimisto TAT. Se edistää koulujen ja yritysten välistä yhteistyötä ja tukee siten nuoria koulutus- ja uravalintoja koskevissa päätöksissä. Nuoret, jotka miettivät, millaiseen koulutukseen ja mille alalle he voisivat suuntautua, pääsevät koulujen yritysyritys yhteistyön kautta kohtaamaan eri ammateissa toimivia aikuisia ja kurkistamaan hetkeksi yritysten arkeen. Samalla voi kirkastua, että koulussa opettavilla asioilla todellakin on yhteys työelämään.

TAT tutkii myös nuorten työtä, työelämää ja yrittäjyyttä koskevia asenteita. Näissä tutkimuksissa on käynyt ilmi, että nuoret osaavat harvoin yhdistää oppiaineita ja työelämää. Esimerkiksi kemian, fysiikan ja matematiikan yhteyttä jokapäiväiseen elämään ei monesti nähdä (TAT 2013). Osalle nuorista yleissivistys on riittävä peruste oppimiseen, mutta kaikille se ei riitä motivaatioksi. He tarvitsevat selkeää sitomista ympäröivään yhteiskuntaan ja työelämään. Yhteistyö yritysten kanssa on tässä hyvä keino: yritys voi toimia oppimisympäristönä sekä oppilaille että opettajille. Käytännön ohjeita yritysyritys yhteistyön aloittamiseksi löytyy Opetimesta (ks. linkkilista).

3 Taustaa, tehtäviä, verkko-oppimateriaaleja

Opetin sisältää erilaisia hyödyllisiä tausta-aineistoja. Esimerkiksi luonnonvarojen kestävää käyttöä, tai itse asiassa kestävää hallintaa, kuvaavasta osiosta löytyy tietoja elinkaariajattelusta, energiatehokkuudesta, materiaalitehokkuudesta sekä kierrätyksestä ja hyötykäytöstä. Työkalujen käytöstä yrityksissä annetaan myös käytännön esimerkkejä sekä linkkejä muihin tietolähteisiin ja oppimateriaaleihin. Osiossa on myös esimerkkejä innovaatioista, joiden avulla luonnonvaroja voidaan säästää. Jokapäiväiset valinnat arkielämässä ovat merkittäviä myös luonnonvarojen käytön kannalta. Valintoja tehdään päivittäin kotona, koulussa, yrityksissä, kaikkialla yhteiskunnassa. Arjen valinnat vaikuttavat -osiossa kuvataan näitä valintoja ja niiden vaikutuksia sekä kerrotaan esimerkkejä onnistumisista. Hiilijalanjälki alkaa olla käsitteenä tuttu, mutta se ei ole ainoa jalanjälki. Hiilijalanjälkeä, vesijalanjälkeä ja ympäristöjalanjälkeä sekä niiden problematiikkaa avataan kohdassa jalanjälkilaskurit ja ympäristömerkit. Ja kuten nimikin sanoo, myös ympäristömerkit ovat kootusti esillä.

Opettimen materiaalit-osiosta löytyy paljon suoraan oppitunneilla hyödynnettävää aineistoa. Sieltä löytyy mm. Materiaali ympärillämme -julkaisu, jossa tarkastellaan materiaalitieteen näkökulmasta materiaaleja, niiden ominaisuuksia, käyttöä ja valmistusta. Materiaalit-osiosta löytyy myös aineistoa biotekniikasta (Solujen salat).

Tehtävät-kohdasta löytyy suoraan tehtäviä oppitunneille: esimerkiksi Ydinasiaa-verkko-oppimateriaalin oppilaan työkirja, joka sisältää tehtäviä säteilyn historiasta, sen turvallisuudesta ja hyötykäytöstä.

4 Opetuksen kehittämistä ja hyviä käytäntöjä

Opetin-yhteisö on oppimateriaalien kehittämisen ja jakamisen sekä kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakamisen alusta. Se on myös osa koulujen ja yritysten välistä yhteistyötä, sillä yhteisöön voivat rekisteröityä opettajien lisäksi yrityksissä kouluyhteistyötä tekevät tai siitä kiinnostuneet henkilöt. Yhteisö on foorumi opettajien ja yritysten yhteistyölle ja tiedonvaihdolle. Rekisteröityneitä käyttäjiä on jo 2600.

Ryhmät ovat Opetin-yhteisön ydin. Niitä voi perustaa eri teemoista, liittyä jäseneksi itseä kiinnostaviin ryhmiin ja seurata ryhmissä käytyä keskustelua ja osallistua itse. Ryhmät voivat olla joko avoimia tai rajattua siten, että ryhmän perustaja päättää, kuka jäseneksi pääsee. Ryhmiä on perustettu Opettimeen jo yli 150, ja niiden aiheet vaihtelevat taloustiedon edistämisestä kemia tänään -ryhmään, materiaalit ympärillämme -oppimateriaaliryhmästä Jyväskylän yliopiston kemian aineenopettajat -ryhmään.

Blogit-palstalla voi seurata käyttäjien kirjoituksia ajankohtaisista tai muuten kiinnostavista aiheista.

Omien opetusmenetelmien kehittäminen kannattaa. Se on tärkeää sekä oppilaiden että opettajan oman motivaation kannalta. Koulu-yritysyhteistyöstä tehdyt selvitykset näyttävät

osoittavan, että oppilaat hyötyvät oppiainerajat ylittävästä yhteistyöstä. Opettajat kokevat yritys yhteistyön tukevan omaan työssä jaksamistaan. Eikä pyörää kannata keksiä uudelleen joka koulussa: hyväksi havaitut ja toimivat käytännöt panna jakoon. Pistä hyvä kiertämään!

5 Opettajakin TETtiin

Yläkoululaiset tutustuvat työelämään, mutta yrityksissä tehtävään työhön ja työelämän taitovaatimuksiin voivat tutustua opettajatkin OpeTETin kautta. OpeTET on 1-5 päivän koulutusjakso yrityksessä. Se on rinnastettavissa täydennyskoulutukseen. TET-jaksolla opettajat päivittävät työelämä tietojään ja luovat yhteyksiä ympärillään olevaan työelämään. Parhaimmillaan TET-jakso tuottaa opetukseen uusia käytäntöjä ja synnyttää pysyvää kumppanuuden yrityksen ja koulun välille.

OpeTETistä hyötyy sekä opettaja, hänen kauttaan oppilaat että yritys. Koulun oppimisympäristöt laajenevat ja oppiaineet saavat uusia merkityksiä, kun tehtävät kytkeytyvät yrityksiin. Erilaiset toimintakulttuurit kohtaavat, jolloin työyhteisöjen toimintatavat joutuvat vertailuun. Työkulttuurien ja toimintatapojen vertailu keskusteluissa hyödyttää molempia.

TATin projektipäälliköt auttavat OpeTETin suunnittelussa. Ohjeita ja käytännön kokemuksia löytyy Opetimesta.

6 Asiantuntija oppitunnille netin kautta

Opetin-verkkopalvelu laajenee entisestään tulevaisuudessa. TATin ylläpitämä asiantuntijaverkosto.fi-verkkopalvelu integroituu ennen pitkää osaksi Opetinta. Asiantuntijaverkosto-palvelun kautta yläkoulun tai lukion opettaja voi pyytää oppitunnille virtuaalivieraan, oman alansa ammattilaisen, joka voi kertoa työstään, työssä tarvittavista tiedoista ja osaamisesta. Vieras myös vastaa oppilaiden kysymyksiin. Esimerkiksi Sammon keskuslukion tähtitieteen kurssilla vieraili avaruustutkija Neil Melwille European Space Research and Technology Centeristä Hollannista. Melwille mm. kertoi oppilaille avaruusluotaimen rakennusmateriaaleista. Oppitunti käytiin englanniksi, joten tähtitieteen ja fysiikan lisäksi englannin kielikin harjaantui.

Esimerkit ja tarinat tuovat vaihtelua oppitunteihin, mutta ennen kaikkea ne tuovat opetukseen konkretiaa ja työelämän näkökulmia. Samalla nuoret saavat kysellä heitä kiinnostavia asioista vierailijalta, saavat tietoa jatko-opinnoista ja siitä, mitä arki erilaisissa ammateissa on.

7 Hyödyllisiä linkkejä Opettimessa

- www.opetin.fi
- Luonnonvarojen kestävä käyttö -aineistot: www.opetin.fi -> Luonnonvarat
- Energian tuotantoon ja ympäristöosaamiseen liittyviä suomalaisia keksintöjä eri vuosikymmeniltä www.opetin.fi/videos
  - Nuoret ja työelämä -tutkimus: www.opetin.fi -> Työelämään -> Opiskelemaan -> Nuoret ja työelämä - kaksi eri maailmaa?
  - Ohjeita yritysysteistyön aloittamiseksi: www.opetin.fi -> Kehitä opetustasi -> Opettajan työkalupakki
  - Opettajien työelämään tutustuminen OpeTET: www.opetin.fi -> Kehitä opetustasi -> OpeTET
  - Asiantuntija oppitunnille verkon kautta: www.asiantuntijaverkosto.fi
  - Opetin Facebookissa: <https://www.facebook.com/opetin>

Viitteet

TAT (2013) Kunkoululoppuu-tutkimus, 2013, Taloudellinen tiedotustoimisto TAT

http://www.tat.fi/wp-content/uploads/2012/06/KKL_tulokset_2013_tivistelm%C3%A4.pdf